

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การตัดสินใจทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อจากสัตว์มาสู่คนจากการทำปศุสัตว์ในกลุ่มคนบนที่สูงด้วยการวิเคราะห์โครงข่ายของเบย์ส

ผู้เขียน

นางสาวชลิตา กัลยาณมิตร

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อ.ดร.พิสิฐ	ดี้อาธรรม	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อ.ดร.มานิช	โพธากรณ์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การเลี้ยงสุกรมีความสำคัญอย่างยิ่งในกลุ่มคนบนที่สูง นอกจากสุกรจะถูกนำมาปรุงเป็นอาหารแล้ว ยังถูกนำมาใช้เพื่อประกอบพิธีกรรมสำคัญต่างๆ จากการศึกษาค้นคว้าจากรายงานโรคระบาดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2546-2555) พบว่า ร้อยละ 90 ของการระบาดของทริคิเนลโลซิส (Trichinellosis) นั้น เกิดขึ้นในกลุ่มคนบนที่สูงที่อาศัยตามเขตรอยต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยเหตุนี้ เพื่ออธิบายการแพร่ระบาดของทริคิเนลล่า (Trichinella) งานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดสุขภาพแบบองค์รวม (EcoHealth-One Health Approach) มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาแผนผังบูรณาการข้ามสาขาวิชา (Transdisciplinary Framework) โดยคำนึงถึงปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มคนบนที่สูง สุกร และสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ ในการศึกษาความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของทริคิเนลล่า งานวิจัยนี้ได้จำแนกประเด็นศึกษาออกเป็น 4 ระบบ ได้แก่ ระบบการเลี้ยงหมู ระบบห่วงโซ่อาหาร ระบบสิ่งแวดล้อม และระบบเศรษฐกิจ และได้พัฒนาแบบจำลองโครงข่ายของเบย์สเพื่ออธิบายความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของทริคิเนลล่า ประกอบกับการศึกษาเชิงลึกในหมู่บ้านของคนบนที่สูงสองแห่ง หนึ่งในหมู่บ้านดังกล่าวเคยพบการระบาดของทริคิเนลโลซิส ผลการวิจัยพบว่าแบบจำลองโครงข่ายของเบย์สสามารถใช้เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการด้านการเลี้ยงสัตว์และสุขอนามัยของมนุษย์ นอกจากนี้ยังพบว่า ระบบการเลี้ยงสุกร ระบบห่วงโซ่

อาหาร ระบบสิ่งแวดล้อม และระบบเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันอย่างเด่นชัด ดังนั้นผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรต่างๆ สามารถแก้ปัญหาการระบาดของโรคสัตว์มาสู่คนได้
หากเข้าใจแนวคิดสุขภาพแบบองค์รวม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Economic Decisions on the Livestock Production of
Highlanders to Control Zoonoses Risk Using
Bayesian Network Analysis

Author Ms. Chalisa Kallayanamitra

Degree Master of Economics

Thesis Advisory Committee Lect. Dr. Pisit Leeahtam Advisor

Lect. Dr. Manoj Potapohn Co-advisor

ABSTRACT

Pig rearing continues to be an important source of food and serves for ritual use among highlanders in Northern Thailand. The review of Trichinellosis outbreak reports from the past ten years (2003-2012) suggests that more than 90 percent of the outbreaks have occurred in the highlands with several major foci scattered throughout the borderland provinces. To help us understand the transmission of the disease, the research applied an EcoHealth-One Health approach to develop a transdisciplinary framework considering the interaction of highlanders with the pigs they grow and their environment as a single system. The research identified four subsystems to investigate Trichinellosis risk, including, animal husbandry, food chain, environment,

and economic conditions. The research reported the results of a transdisciplinary process involving the development of a Bayesian Belief Network model of Trichinellosis risk and in-depth study of two highlander villages, including one that experienced an outbreak. The models provided a better understanding of the transmission of *Trichinella* and solve the decision problems in management systems related with pig production and public health concern to reduce Trichinellosis. The models and the survey results suggested that the above subsystems are entirely interdependent, and thus must be considered as an integrated whole when devising disease interventions.